

LUND UNIVERSITY

Vedanatomisk analys av vedfynden från Lindängelund, syd Malmö

Linderson, Hans

2011

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2011). *Vedanatomisk analys av vedfynden från Lindängelund, syd Malmö*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2011:40). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

29 Augusti 2011

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2011:40
Hans Linderson
**VEDANATOMISK ANALYS AV VEDFYNDEN FRÅN LINDÄNGELUND,
SYD MALMÖ**

Uppdragsgivare: Riksantikvarieämbetet UV Syd, Odlarvägen 5, 226 60 Lund. Org nr 202100-1090731 (kontaktperson Anne Carlie) Faktura: 740/11744 "Lindängelund 1",
Riksantikvarieämbetets arkeologiska uppdragsverksamhet, FE270, 833 83 Strömsund

Område: S Malmö **Prov nr:** 1-53 **Antal prover/debiterade:** 56/53

Vedanatomiskt objekt: ved enstaka prover

Information:

Angivelsen vinteravverkat avser avverkat under växtens viloperiod. Den kan inledas så tidigt som i augusti och pågå så sent som till maj.

Antal årsringar (ÅR) som saknas i provet till yttersta årsring i växten. Y=0 innebär vankant eller bark i provet.

Övriga fakta finns i Rapport 2011:4 KNADRIKS KULTURBYGG AB

Resultat:

Prov Nr	Provbe- teckning	VETENSKAP- LIGT NAMN/ GRUPPNAMN	Svenskt namn	Stam/ Ung stam /Gren	Egenålder år Y=avst. bark	Virkets uppträdande, övrigt Antal årsringar, ÅR, i provet	S k i s s
1a	Svepkärl F64	trol.Salix	Pil,vide,sälg	Starkt bearbetat och nedbrutet			
1b	Vidja F64	Salix	Pil,vide,sälg	Skott			
1c	Vidja F64	Brunmossa	Trol. stjärnmossa	Stam-blad			
2	Träkärl F141	Alnus	Al	Stam-vril	Y<5	Utväxt med någon barkdragning	
3	Träföremål med hål F175	Quercus	Ek	stam	Y 20-100	Hökgant, radiärt	X
4	Träföremål Tjuderpåle F176	Quercus	Ek	stam	Y=10-25	Perifert i stam 60 cm Ø	X
5	Träföremål årderbill?F1 77	Quercus	Ek	stam	Y=0	Tätvuxen över 50 i diam (Ø), tät skogsbestånd, Sommaravverkad	X
6	botten till svepkärl F178	Quercus	Ek	stam		Radiärt orienteradi 40 ÅR, 40-70 cm Ø	X
7	Träföremål med plugg F179	Fagus	Bok	Stam	Y<100*	18ÅR radiärt iträd med >30cm Ø	X

8	del av årderbill F180	Quercus	Ek	stam		23 ÅR, virket gränsar till splintved Ø > 20 cm	X
9a	stege F181	Quercus	Ek	stam		Båda lemmarna sannolikt av samma träd 70ÅR, Ø 50 cm	X
9b	Stegpinne F181	salix	Sälg pil vide	Ung stam	Y=0		X
10	årderbill F182	Quercus	Ek	stam	Y 2-16	8*ÅR i splinten, >50 cm Ø	X
11	Bearbetad spets, F259	Quercus	Ek	stam			
12	Obearbetad gren F267	Fraxinus	ask	Gren/ung stam	Y=0	34 ÅR	
13	Bearbetad spets F270	Sambucus	fläder	Ung stam/skott	Y=0	6 ÅR, vintavverkat	
13	Obearbetad gren F275	Frangula	brakved	Ung stam	Y=0	4 ÅR, vinteravverkat	
14	Obearbetade pinnar F276	Corylus	hassel		Y=0		
15	Bearbetad gren F277	Corylus	hassel		Y=0		
16	Bearbetad gren F278	Quercus	Ek	gren	Y 3-17	17 ÅR (varav 7 ÅR i splint)	X
	vagnshjul						X
17	Bearbetad gren F281	Fraxinus	ask	Gren/stam	Y=0	20 ÅR tätvuxen	
18	Bearbetade grenar F282	Fraxinus	ask	Ung stam	Y=0	5ÅR, en del	
19	Bearbetade grenar F282	Corylus	hassel	Ung stam	Y=0	Ca 10ÅR, tre delar	
20	Bearbetad? gren F283	Corylus	hassel	Ung stam	Y=0	Ca 10ÅR	
21	Obearbetad gren F284	Alnus	Al	Stam	Y=0	Tätvuxen, vinteravverkad	
22	Bearbetad gren F285	Sambucus	fläder	Stam	Y=0	20-40 ÅR	
23	Bearbetad gren F286	Sambucus	fläder	Stam	Y=0	20-40 ÅR	
24	Bearbetad tjock gren F287	Populus	asp	gren	Y=0	18 ÅR, vinteravverkad	
-	Fyr-kantigt F288	Ilex	Järnek	stam	Y < 200	67 ÅR i provet, > 150 ÅR totalt	
25	Bearbetad gren F289	Populus	asp	gren	Y=0		
26	Bearbetat trä F292	Quercus	Ek	stam	Y=0	110 ÅR, 10 - 100 ÅR till märke saknas Bark i prov, 30 cm Ø, sluten skog	X
27	Träförsmål F294	Quercus	Ek	stam	Y=0	Passar ej med prov 177 dendrokronologiskt	
28	Bearbetad spets F295	salix	Sälg pil vide	Ung stam	Y=0	4 ÅR, vinteravverkat, delvis kolat	
29	Bearbetad gren F296	Fraxinus	ask	gren	Y=0		
30	Bearbetad gren F299	Populus	asp	gren	Y=0	Samtliga provbitar asp	
31	Träförsmål F301	salix	Sälg pil vide	Ung stam	Y=0	4 - 6 ÅR	
32	Träförsmål F302	Fraxinus	ask	Ung stam	Y<10	Ca 8 ÅR	X

33	Bearbetad spets F308	Corylus	hassel	Ung stam	Y=0	3 ÅR	
34	Bearbetad gren F303	Corylus	hassel	Ung stam	Y=0		
35	305	Quercus	Ek	stam	Y=0	15 ÅR	
36	Bark/näver ?remsa F310	Lövnäver				*Betula, salix, alnus, sorbus	
37	Bearbetad gren F311	Quercus	Ek	gren	Y=0	15 ÅR, vinteravverkad, halvvirke	
38	Bearbetat trä F312	Quercus	Ek	stam	Y<9	44 ÅR	
39	Obearbetade pinnar F315	Corylus	hassel	Ung stam	Y=0	3 ÅR	
40	Obearbetade pinnar F315		Benved	Ung stam	Y=0	2 ÅR	
41	Grävkäpp F316	Salix	Sälg pil vide	Ung stam	Y=0	4 - 6 ÅR	X
42	Grävkäpp F317	Acer	Lönn	Ung stam	Y<10	10-15 ÅR	X
43	Grävkäpp F318	Prunus	Hägg, fågelbär	Ung stam	Y<10	12 ÅR	X
44	Bearbetad gren F319	Corylus	hassel	Ung stam	Y=0	Ca 10 ÅR	
45	Bearbetad stam/gren F320	Alnus	Al	Ung stam	Y=0		
46	Obearbetad gren F321	Alnus	Al	Stam	Y=0	11 ÅR, sommaravverkad	
47	Bearbetad gren/stam F322	Sambucus	fläder	Ung stam/skott	Y=0	14 ÅR, vinteaavverkat, kronvirke	
48	Obearbetad gren F267	Fraxinus	ask	Gren/ung stam	Y=0	34 ÅR	
49	Bearbetad spets F270	Sambucus	fläder	Ung stam/skott	Y=0	6 ÅR, vinteaavverkat	
50	Obearbetad gren F275	Frangula	brakved	Ung stam	Y=0	4 ÅR, vinteravverkat	
51	Obearbetade pinnar F276	Corylus	hassel		Y=0		
52	Bearbetad gren F277	Corylus	hassel		Y=0		
53	Bearbetad gren F278	Quercus	Ek	gren	Y 3-17	17 ÅR (varav 7 ÅR i splint)	

*sannolikt

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

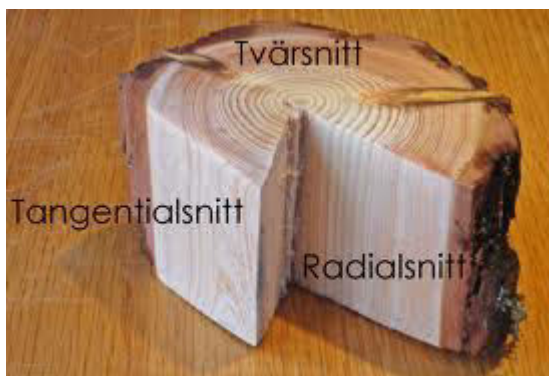
Resultat:

Den vedanatomiska analysen syftar till att bestämma trädslag, egenålder, växtedel samt vedstyckets position i trädet, prov med hela rundvirke har inte beskrivits i rapporten¹. Årsringmönstret kan ge information om växtens ålder, dess egenålder, skogens täthet och andra skogsdynamiska belägg.

Metoden för den vedanatomiska analysen har gått till på följande sätt, att ett tunt snitt skärs med rakblad så att delar av eller något eller några cellager sätts på objektglas vaden kan där med genombelysas och studeras i mikroskop.

I en jämförelse med analys av träkol där påfallande belysning används, kan tjockare prov användas är det här mycket viktigt att göra tunna snitt.

Vid en vedanatomisk analys anläggs vanligen tre olika typer av snitt, tvärsnitt, radialsnitt och tangentialsnitt. Olika anatomiska karaktäristika framträder vid de olika snitten. Dessa kan vara avgörande för trädslagsbestämningen. Det är av stor vikt att snitten inte avviker i vinkel. För att lyckas med detta på arkeologiskt material kan proverna behöva att frysas.

Figur 1. Tre olika snitt för vedanatomisk analys

Vid bestämningen av trädslag används egna insamlade referenser från levande växtmaterial och när det är aktuellt, eget kolat material.

Icke vedartat växtmaterial har bestämts med hjälp av Tage Nilssons kompendium från 1961 samt kollegor från olika universitet.

Sammanfattning

Trädslags-sammansättningen av det undersökta materialet (57 fynd) fördelar sig på 13 arter. Ek är vanligast med 29% därefter hassel 19%, sälg/vide/pil (Salix) 11%, ask 12%, fläder 9%, al 7%, asp 5%, brakved 4%, övriga bok, järnek, benved, lönn och hägg 2%.

Observationerna täcker olika tider, vilka är daterade eller uppskattade av uppdragsgivaren, den största gruppen dateras till romersk järnålder (0-375 AD). Här dominerar ek och hassel ännu mer.

Asken är något mer frekvent i äldre järnålder. Under senneolitikum och äldre bronsålder är trädslagsanvändningen mer spridd på fler arter, sex arter på åtta fynd. Exempel på trädslag som inte uppträder bland fynden är samtliga barrträden, alm, lind, björk, rönn och avenbok.

Skogen bedöms varit sluten till halvsluten, det vill säga relativt tät. Inte sällan är trä materialet taget ur ganska grova stammar.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.
Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812